

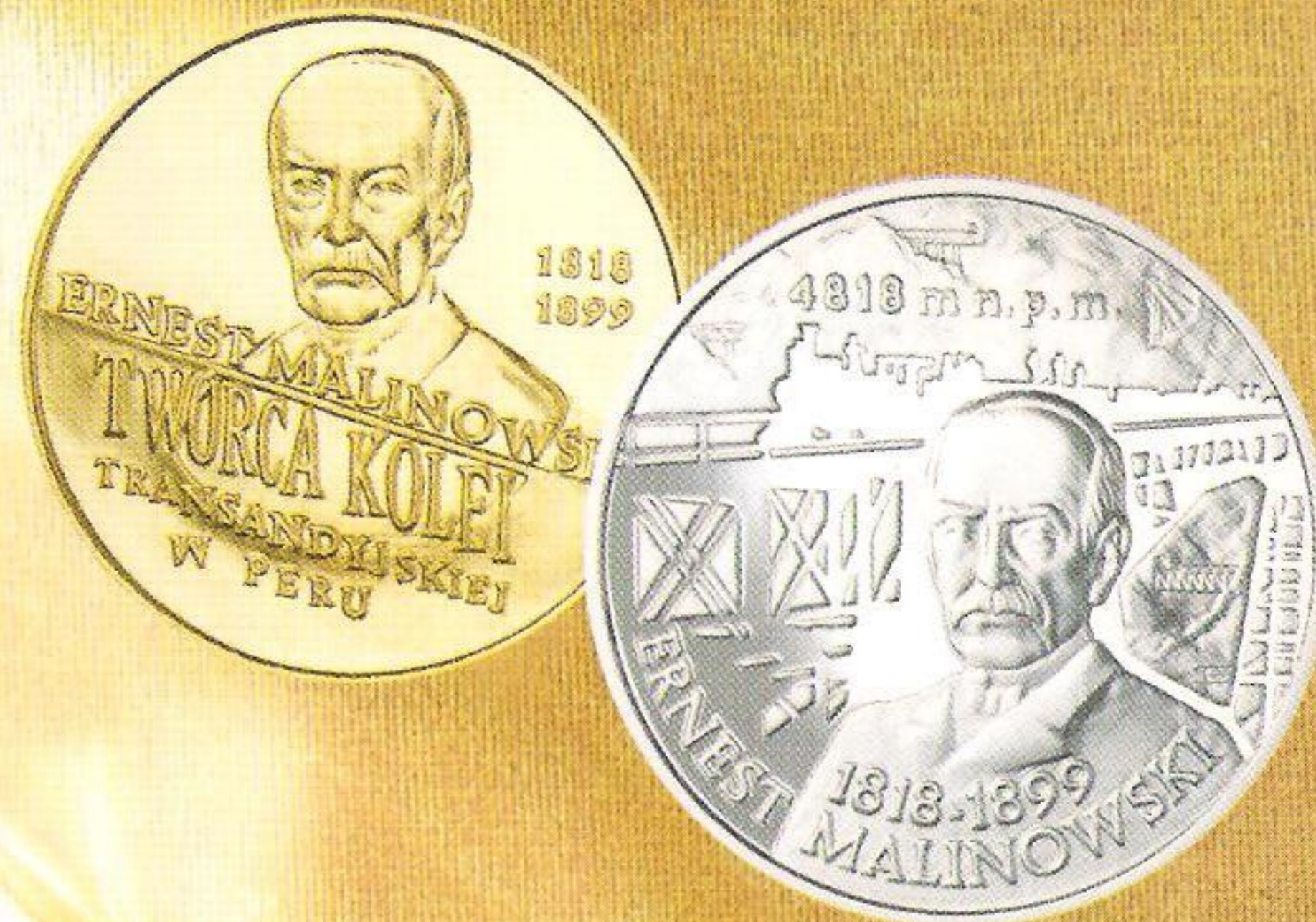

nominał	2 zł
metal	stop CuAl5Zn5Sn1
stempel	zwykły
średnica	27,00 mm
masa	8,15 g
wielkość emisji	420 tys. szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 19-99, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Popiersie Ernesta Malinowskiego. Z prawej strony wizerunku napis: 1818 / 1899, poniżej wizerunku ukośny napis: ERNEST MALINOWSKI / TWÓRCA KOLEI / TRANSANDYJSKIEJ / W PERU.

Monety kolekcjonerskie

W dniu 23 lutego 1999 r. Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety kolekcjonerskie, upamiętniające setną rocznicę śmierci Ernesta Malinowskiego, o nominałach:

- 10 zł - wykonane stemplem lustrzanym w srebrze,
- 2 zł - wykonane stemplem zwykłym w stopie CuAl5Zn5Sn1, tzw. „Golden Nordic”.

Celem emisji monet jest przypomnienie działalności sławnego polskiego podróżnika i inżyniera, prowadzącego prace nad rozbudową kolei peruwiańskich. Urodzony 5 stycznia 1818 r., Ernest Malinowski, wyemigrował po upadku powstania listopadowego wraz z ojcem i starszym bratem do Francji, gdzie ukończył słynne liceum Lycée Louis le Grand. Wyższe studia techniczne odbył w paryskiej politechnice (École Polytechnique)

i w tamtejszej Szkole Dróg i Mostów (École des Ponts et Chaussées). Ukończył również prowadzone na emigracji przez generała Wojciecha Chrzanowskiego kursy w zakresie inżynierii wojskowej i artylerii. W latach 1839-1852 pracował we francuskim rządowym Korpusie Dróg i Mostów z krótką przerwą w latach 1848-1849, kiedy wziął udział w walkach wolnościowych Wiosny Ludów pod komendą Ludwika Mierosławskiego.

Pod koniec 1852 r. wyjechał do Peru, zaangażowany tam na stanowisko inżyniera rządowego. Początkowo projektował oraz budował drogi, mosty i linie kolejowe w różnych regionach Peru. Odbył wówczas co najmniej 3 wyprawy rozpoznawcze poza Andy - na bogate i żyzne, a zupełnie nie wykorzystane obszary w głębi kraju. W ich wyniku Malinowski opraco-

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Państwowej SA w Warszawie.

Projektant monet: Ewa Tyc-Karpińska

Skład i druk: Drukarnia NBP

wał plan połączenia wybrzeża Pacyfiku z dorzeczem Amazonki. W 1859 r. przedstawił prezydentowi Peru projekt przeprowadzenia linii kolejowej z portu Callao nad Oceanem Spokojnym przez Andy do Montanii. Projekt ten, konsultowany z inżynierami amerykańskimi, rząd peruwiański uznał za nierealny i prezydent odrzucił propozycję. W 1859 r. wybuchła wojna Peru z Hiszpanią, w czasie której Malinowski - dzięki swej wiedzy z zakresu inżynierii wojskowej i artylerii oraz budowie fortyfikacji - decydująco przyczynił się do obrony portu Callao przed napaścią Hiszpanów w 1866 r. Uważany za bohatera narodowego Peru zdołał teraz przeforsować swój projekt budowy kolei przez Andy, którą rozpoczęto w 1869 r. Za życia Malinowskiego kolej dotarła do miejscowości Oroya oraz Cerro de Pasco w Andach. Opinia światowa uznała to przedsięwzięcie za cud techniki inżynierskiej. Realizując je, Malinowski wprowadził wiele całkowicie nowatorskich rozwiązań w zakresie technologii budowy mostów i tuneli. Cała trasa liczy 346 km, zbudowano na niej ponad 30 mostów i wiaduktów (jedną z największych konstrukcji na świecie jest most nad wąwozem Verrugas) oraz 63 tunele o łącznej długości ponad 6 km. Najdłuższy, zwany Galera, mierzy 1117 m i położony jest na wysokości 4768 m n.p.m. Jest to najwyżej położona linia kolejowa na świecie.

W wyniku nowej wojny Peru z Chile Malinowski zmuszony był szukać azylu w sąsiednim Ekwadorze, gdzie przez kilka lat kierował m.in. budową ważnej linii kolejowej z miasta Guayaquil do stolicy kraju, Quito.

W 1886 r. Malinowski wrócił do Peru, gdzie objął stanowisko Głównego Inspektora Kolei, do końca życia współpracując przy konserwacji zbudowanej z jego inicjatywy kolei. Malinowski wykładał również w założonej w Limie przez Edwarda Habicha politechnice (Escuela de Construcciones Civiles y de Minas del Perú), gdzie był kierownikiem katedry topografii. Należał do Escuela Especial de Ingenieros w Limie oraz do Societé des Eleves Anciens d'École des Ponts et Chaussées w Paryżu. Był założycielem peruwiańskiego Towarzystwa Sztuk Pięknych i Towarzystwa Geograficznego.

Sprowadzając do Peru wielu inżynierów polskich, Malinowski bardzo przyczynił się do postępu naukowego, kulturalnego i gospodarczego tego kraju. Poświęcono mu dwa pomniki wystawione w Peru. Jego nazwisko noszą: rzeka na południu Peru (dopływ Tambopaty), góra leżąca w pobliżu trasy zbudowanej przez niego kolei oraz kilka stacji kolejowych.

Ernest Malinowski zmarł 3 marca 1899 r. w Limie, gdzie został pochowany na cmentarzu Presbitero Maestro.

W setną rocznicę śmierci, 2 marca 1999 r. zostanie odsłonięty pomnik inż. Ernesta Malinowskiego, usytuowany w najwyższym punkcie linii kolejowej (4818 m n.p.m.) na przełęczy Ticlio w Andach. Honorowy patronat nad obchodami rocznicy i budową pomnika objął prezydent RP. Napis na 7,5-metrowym monumencie, utrzymanym w stylu słynnej inkaskiej Bramy Słońca, w języku polskim i hiszpańskim, głosi: „Ernest Malinowski 1818-1899. Inżynier polski, patriota peruwiański, bohater obrony Callao 1866, budowniczy Centralnej Kolei Transandyjskiej”.

Wszystkie monety kolekcjonerskie są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

nominał	10 zł
metal	925/1000 Ag
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	14,14 g
wielkość emisji	18 tys. szt.

Awers: Stylizowany globus z konturami Ameryki Północnej i Południowej oraz oznaczeniem położenia Peru, z prawej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. U góry półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, u dołu pomiędzy dwoma równoległymi liniami napis: 10 ZŁ, poniżej oznaczenie roku emisji: 1999. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Popiersie Ernesta Malinowskiego. W tle stylizowany wizerunek pociągu oraz mostów nad wąwozami górskimi, powyżej na tle stylizowanych gór i mostów napis: 4818 m n.p.m. U dołu półkolem napis: 1818-1899 / ERNEST MALINOWSKI.

Na boku napis: 100-LECIE ŚMIERCI dwukrotnie powtórzony i rozdzielony gwiazdkami.